

Sportaanbieders moeten aanbod aanpassen

BUURTSPOORTCOACH BELANGRIJKE VERENIGINGS- ADVISEUR IN CORONATIJD

DOOR EVA HEIJNEN EN WIKKE VAN STAM (MULIER INSTITUUT)

De impact van de coronamaatregelen is groot voor sportaanbieders. Vier op de tien sportverenigingen in Nederland maken zich (ernstige) zorgen over de gevolgen van de coronacrisis voor de vereniging, met name over verlies van leden/vrijwilligers en inkomstenderving. Ondertussen mogen sportverenigingen hun leden weer ontvangen, maar gelden er nog steeds regels. Sporten mag alleen buiten en voor mensen ouder dan twaalf jaar alleen op anderhalve meter afstand. Dit betekent dat sportaanbieders hun aanbod moeten aanpassen. Onder deze omstandigheden is de buurtsportcoach van grote waarde: hij adviseert en ondersteunt sportaanbieders in de omgang met deze aanpassingen, wat ook gepromoot wordt door de overheid. Mulier Instituut ging na hoe de rol van buurtsportcoach er in de huidige praktijk uitziet.

Focus buurtsportcoach op adviesrol

In 96 procent van de gemeenten werken buurtsportcoaches op enige manier samen met sportaanbieders. In heel Nederland gaat dat om 885 FTE. Het werk dat buurtsportcoaches normaal gesproken bij sportaanbieders doen, varieert van het adviseren van het kader tot het bestuur, het vormgeven van een positieve sportcultuur, het promoten van diversiteit en het organiseren van activiteiten voor niet-leden. Sommige 'reguliere' werkzaamheden zijn helemaal gestopt na het ingaan van de coronamaatregelen (denk aan de promotie en het fysiek aanbieden van activiteiten). Andere werkzaamheden zijn juist nu begonnen (denk aan helpen met onderhoud en schoonmaak van de sportaccommodaties).

De adviserende rol van de buurtsportcoach was al belangrijk, maar blijkt nu nog belangrijker te zijn geworden. In sommige gevallen is deze rol als verenigingsadviseur zo belangrijk, dat de uren van de buurtsport-

coaches daarvoor zijn uitgebreid. Eén van de door Mulier geïnterviewde werkgevers (zie verantwoording) geeft zelfs aan dat de volledige focus nu op verenigingsondersteuning ligt. Andere werkgevers geven aan dat zij het eerste aanspreekpunt zijn geworden voor sportaanbieders in plaats van de gemeente. Daarbij spelen de buurtsportcoaches ook een rol in het doorsluizen van de informatie van sportbonden en de landelijke organisaties naar sportaanbieders.

Dat laat volgens hen zien hoe belangrijk de rol van de buurtsportcoach is.

"Dit [verenigingsondersteuning] is alleen maar belangrijker geworden. We kregen meteen vragen vanuit de verenigingen over wat wel en niet mag en hoe ze [in deze situatie] toch geld binnen kunnen krijgen. De gemeente wil ons gebruiken voor alle vragen die met de nieuwe maatregelen te maken hebben."

VERENIGINGEN ZIJN DOOR DE CORONAMAATREGELLEN ONDERLING GAAN SAMENWERKEN WAAR DAT VOORHEEN NIET MOGELIJK LEEK

Inhoud verenigingsadvisering

Advisering werd altijd al gedaan, maar de inhoud van die advisering is anders en heeft nu (anno april 2020) in de meeste gevallen te maken met de consequenties van de coronamaatregelen. Sportaanbieders hebben veel vragen aan buurtsportcoaches op financieel en organisatorisch vlak, zoals 'Hoe moet ik mijn leden bereiken?', 'Wat moet ik doen met het innen van de contributie?', 'Hoe krijg ik geld binnen nu veel inkomsten wegvallen?', 'Wat mag ik nu wel of wat mag ik nu niet als vereniging [i.h.k.v. coronamaatregelen]?' of 'Hoe organiseer ik mijn sportaanbod met anderhalve meter afstand?'.

"We delen iedere woensdag goede voorbeelden van hoe sportverenigingen met hun leden in contact kunnen blijven. We proberen daarmee de verbinding te leggen zodat ze van elkaar kunnen leren."

VRAAG HET UW GEMEENTE!

98 procent van de gemeenten heeft een buurtsportcoach. Heeft uw vereniging nog geen contact met een buurtsportcoach en kunt u wel hulp gebruiken? Vraag het uw gemeente! Wilt u meer informatie over de onderzoeken van het Mulier Instituut over dit thema of uw mening laten horen in ons verenigings- of buurtsportcoachpanel? Laat het dan weten aan Wikke van Stam via w.vanstam@mulierinstituut.nl.

Het is niet zo dat buurtsportcoaches alleen vraaggericht werken met betrekking tot sportaanbieders. Buurtsportcoaches benaderen aanbieders ook proactief, bijvoorbeeld door een telefoontje om te achterhalen waar de sportaanbieder in deze coronacrisis tegenaan loopt. Die proactieve benadering leidt tot warmere banden en dat maakt het makkelijker om ook in de toekomst de adviseursrol te blijven pakken.

Thuis sporten versus sporten bij een sportaanbieder

Zeker in het begin van de coronamaatregelen, maar ook nu er nog niet op een 'normale' manier bij de sportaanbieder gesport kan worden, motiveren buurtsportcoaches mensen om thuis te sporten en bewegen (bijvoorbeeld door middel van online video's). Een mogelijk gevaar van thuis sporten is dat men denkt de sportaanbieder niet

HET INDIVIDUELE BELANG LEEK MINDER GROOT TE WORDEN IN DE CORONATIJD EN HET GEZAMENLIJKE BELANG WERD MEER BELICHT

meer nodig te hebben en mensen hun lidmaatschap opzeggen. Dit is iets waar buurtsportcoaches zich bewust van moeten zijn. Een oplossing kan zijn dat een buurtsportcoach samen met een sportaanbieder op andere locaties (zoals thuis) aanbod realiseert. Dit kan zorgen voor ledenbehoud en wellicht zelfs ledenwerving.

"We willen natuurlijk niet dat de promotie van ons uit nu volledig op het thuissporten is, want als wij nu iedereen aan het thuissporten krijgen

en mensen daardoor denken: 'Ja, die vereniging die heb ik eigenlijk ook niet meer nodig' dan is dat eigenlijk antireclame voor de vereniging."

Sporten in de anderhalvemetersamenleving

De anderhalvemetersamenleving waar we nu in leven, zorgt ervoor dat sportaanbieders zich moeten aanpassen. Voor sommige sporten (denk aan tennis of hardlopen) levert anderhalve meter minder problemen op dan voor andere sporten (denk aan con-

tact- en teamsporten). Sportaanbieders staan voor de uitdaging om hun aanbod om te vormen naar anderhalve meter afstand. De buurtsportcoach heeft vaak een breder en relevanter netwerk en meer opleiding/ervaring dan de trainers/bestuurders van sportaanbieders (ook omdat deze trainers en bestuurders vaak vrijwilligers zijn). Daarnaast heeft de buurtsportcoach (meer) uren beschikbaar om zich in te zetten voor sporten bij een sportaanbieder. Daarom kan een buurtsportcoach sportaanbieders vaak goed helpen in deze coronatijd. De buurtsportcoach kan bijvoorbeeld aangepast aanbod organiseren (ook online), advies geven over veiligheid/hygiëne op en rond de sportaccommodaties, helpen bij efficiënt gebruik van de sportaccommodaties, helpen bij vinden/behouden van leden en op de sportaccommodaties aanwezig zijn in de vorm van toezichthouder.

Wat we niet moeten vergeten is dat sportaanbieders het op dit moment al heel druk hebben met hun eigen leden. Tijdens de persconferentie op 21 april riep premier Rutte op om zoveel mogelijk niet-leden te betrekken bij de groepstrainingen, zodat zoveel mogelijk kinderen de kans hebben om te kunnen sporten. De oproep van de overheid om niet-leden toe te laten tot de verenigingen is iets wat juist de buurtsportcoaches kunnen oppakken. De buurtsportcoaches hebben de tijd, het netwerk bij meerdere sportverenigingen en kunnen de doelgroep bijvoorbeeld in de wijk werven. Niet-leden laten sporten bij een sportaanbieder is overigens niet alleen vanuit maatschappelijk oogpunt goed, het zou tevens nieuwe aanwas kunnen opleveren.

"Ik heb vertrouwen dat buurtsportcoaches heel flexibel en innovatief te werk kunnen gaan. In de sport is het heel gewoon dat als het niet kan zoals het moet, het maar moet zoals het kan. Dat zit ook in het DNA van de buurtsportcoaches."

SPORTAANBIEDERS HEBBEN VEEL VRAGEN AAN BUURTSPOORTCOACHES OP FINANCIIEEL EN ORGANISATORISCH VLAK

EEN KWART VAN DE VERENIGINGEN (24%) VERWACHT DAT DE BINDING MET DE LEDEN AFNEEMT DOOR DE CORONAMAATREGELLEN

Impact coronamaatregelen

Gezondheid en preventie lijken juist in deze coronatijd nog belangrijker te zijn geworden. Sport kan daarop meeliften. Omdat buurtsportcoaches altijd al bezig zijn met het bevorderen van een gezonde leefstijl, zal dit het werk van de buurtsportcoaches vergemakkelijken en kunnen zij sportaanbieders daarbij betrekken. De coronamaatregelen hebben invloed op het verenigingslandschap in het algemeen. Zo zijn verenigingen onderling gaan samenwerken waar dat voorheen niet mogelijk leek. Het individuele belang leek minder groot te worden in de coronatijd en het gezamenlijke belang werd meer belicht. Zo gaf een werkgever aan dat twee concurrerende dansscholen hebben samengewerkt om een openingsdans te filmen voor de alternatieve online Koningsspelen. Een andere werkgever zag in een gemeente een samenwerking ontstaan tussen een fysiotherapeut, sportver-

eniging en gemeentelijke sportbedrijf om de gezondheid van de sporters te verbeteren. Een andere vorm van samenwerking is het delen van de accommodatie. Binnen-

sportaccommodaties mogen op dit moment nog niet open, waardoor binnensportverenigingen noodgedwongen mogelijkheden zoeken om hun aanbod naar buiten te brengen. Een voorbeeld hierin is een turnvereniging die haar activiteiten op het voetbalveld mag aanbieden. Het is nog de vraag in hoeverre deze samenwerkingen worden doorgezet als de coronamaatregelen worden ingetrokken, maar de buurtsportcoaches zouden de verenigingen kunnen helpen om deze samenwerkingen te continueren.

Een kwart van de verenigingen (24%) verwacht dat de binding met de leden afneemt door de coronamaatregelen. Doordat leden elkaar niet meer ontmoeten, gaat de samenhang weg, zo vrezen zij. Een verminderde ledenbinding kan zorgen voor het opzeggen van lidmaatschap en het minder bereid zijn van doorbetalen van contributie/deelnemersbijdrage, als de coronamaatregelen nog langer aanhouden. Gelukkig is ook een kwart van de verenigingen (26%) positief gestemd. Zij verwachten dat de coronacrisis leidt tot meer solidariteit onder de leden om zich in te zetten voor de vereniging. Verenigingen geven aan dat dit deels komt doordat de vereniging weer meer gewaardeerd wordt. Werkgevers van buurtsportcoaches zien dat sport en bewegen gemist wordt, de fysieke maar juist ook de sociale component daarvan. Dit gemis laat leden zien wat ze normaal hebben en het extra waarderen.

VERANTWOORDING

De input voor dit artikel is verkregen uit telefonische interviews met vijftien werkgevers van buurtsportcoaches uit verschillende sectoren en van verschillende grootte (tussen 20 en 28 april 2020), en een digitale vragenlijst onder 164 buurtsportcoaches (april 2020). Alle quotes zijn afkomstig van de werkgevers van de buurtsportcoaches. Dit is aangevuld met data uit:

- Van Stam & Heijnen (2020). De impact van de coronamaatregelen op de werkzaamheden van buurtsportcoaches. Utrecht: Mulier Instituut.
- Hoeijmakers & Van Kalmthout (2020). Gevolgen coronacrisis voor sportverenigingen. Utrecht: Mulier Instituut.
- Pulles et al. (2019). Monitor Brede Regeling Combinatiefuncties 2019. Utrecht: Mulier Instituut.

Deze onderzoeken zijn uitgevoerd met steun van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS).